

Het doek is gevallen

column

Sinds enige maanden weet ik dat ik nooit moeder zal worden.

Dat ene moment waarop je hoort, weet, ervaart dat het voorbij, voorgoed voorbij is, staat in het geheugen gegrift. Echt doordringen doet het dan nog niet. Het is meer als een film waarin andere mensen de hoofdrol spelen. Het doet mij denken aan de film 'The day after' waarbij heel New York door een vloedgolf van de aardbodem wordt gewist. "Dat kán toch niet, dat is toch niet wáár, dat is toch niet mógelijk", schoot het toen telkens door mijn hoofd. En ook nu nog nemen ongeloof en angst bezit van mij, net als de gedachte: "en wat nu, hoe nu verder?".

Het is ook een eenzaam moment. Het is als een film die, net als de rest van de wereld, gewoon verder gaat terwijl ik stil sta omdat ik mij te versuft voel om voort te bewegen.

Als het moment van de waarheid voorbij is, de film afgelopen, staat iedereen op: men lacht, praat, wisselt ervaringen uit en gaat vervolgens zijn eigen gang. In een soort trance laat ik mij gedwee door de massa richting uitgang meevoeren. Ik wil niet praten, lachen en ervaringen uitwisselen, ik wil gewoon een kind! Heel even dringt dan toch de werkelijkheid al tot mij door: er zal nooit een kind komen! Verdriet en pijn maken zich van mij meester en ik ervaar hoe eenzaam een mens zich kan voelen temidden van zoveel andere mensen.

Het is drie weken later als ik mij in een soort miniretraite terugtrek in de buurt van strand en zee. Lopend over het strand, dat al verlaten is, laat ik mijn gedachten gaan. Ergens verloren zie ik een stukje kinderspeelgoed liggen. Wanneer ik dichterbij kom blijkt het een bootje te zijn. Ik pak het stukje speelgoed een beetje weemoedig op en leg het met veel eerbied, alsof het iets kostbaars is, op het water en laat het los. Het is een spontaan miniritueel; door het bootje los te laten dringt het tot mij door dat ik hiermee mijn droom, mijn verlangen, mijn wens en hoop op een kindje, op moederschap loslaat.

Ruim 15 jaar heb ik innig verlangd naar een gezin. De laatste acht jaar hiervan zijn een voortdurende strijd geweest met mijzelf, maar ook met de medisch-technische voortplantingspraktijk die bestaat uit doorgaan, handelen, maar nooit uit nalaten. Ik vocht voor mijn verlangen naar een kind en ging daarin ver, heel ver, maar tegelijkertijd worstelde ik met het feit dat alles tegenwoordig maar maakbaar moet zijn. Een moeilijke en vaak eenzame strijd.

Nu is het doek gevallen. Ik ben uit die dolle rijdende trein gesprongen en nu pas kan het proces van loslaten echt beginnen. Ongewild kinderloze mensen, zo heb ik gelezen, maken vaak een proces van rouw door. Ik bereid mij voor op het ergste: een klap, instorten, tranen, pijn, verdriet, zinloosheid, woede, leegte, afgunst ... ?

Tot op heden ervaar ik echter rust en acceptatie, overgave, berusting en weemoed naar wat had kunnen zijn. Vrij positief dus allemaal. Ik vraag mij dan ook af waar ik mij in het rouwproces bevind. Ik ervaar wel heel sterk dat ik iets niet heb kunnen afmaken, of is het juist: niet heb kunnen scheppen? Het voelt alsof ik op een doorgaande weg rijd en opeens een scherpe bocht naar

links heb genomen, maar toch rijd ik vrij relaxed en rustig door op deze nieuw ingeslagen weg. Ik verlies althans niet de macht over het stuur, ik ben er nog!

De laatste drie weken, sinds het definitieve moment zeg maar, heb ik wel het gevoel dat ik alles in het leven veel bewuster ervaar, wat zich manifesteert in een beetje onwerkelijke rust. Tegelijkertijd voel ik een existentiële angst voor het alleen overblijven later. Ook heb ik flashbacks die mij terugvoeren naar de afgelopen jaren die bestonden uit worstelend een berg beklimmen zonder te genieten van de mooie weidse omgeving. Mijn leven stond in dienst van het bereiken van de top van de berg, het hoogtepunt in een film, het moederschap. Nu het langzaam tot mij doordringt dat ik die top zal nooit bereiken, zwanger worden voor mij niet meer mogelijk is, ik nooit de liefde voor mijn man vervuld zal zien worden in een kindje van ons beiden, nooit mamma zal worden ... laat ik los. Na al die jaren vechten, hopen, dromen, doorgaan, vallen en opstaan heb ik de kracht niet meer, ik ben zó moe. Ik val in een eindeloos lijkende donkere diepte die 'voorgoed kinderloos' zijn heet.

Moeder worden is nu definitief niet meer haalbaar. Dat doet pijn en verdriet, het voelt alsof het leven momenteel een beetje voorbij is. Alsof een deel van mijn vrouw-zijn dat zo wezenlijk naar een kind verlangt aan het sterven is of wellicht al is gestorven. Het voelt als een groot verlies, onzichtbaar, maar daardoor niet minder pijnlijk.

De zonnestrallen zijn nu echt verdwenen, ik krijg het zelfs een beetje koud en sta op van het strand waar ik in een windvrij hoekje was neergestreken. Het water klotst gelijkmatig tegen de pier, er gaat een serene rust van uit. "Kon ik er maar een beetje van meenemen", denk ik nog, "van die rust, als voorraadje om uit te putten".

Wanneer ik een paar dagen later terugrij naar huis, passeer ik de plek waar ik jaren geleden de regie uit handen gaf aan de medici, het Andreas Lucas ziekenhuis in Amsterdam. Het ziekenhuis is niet alleen niet meer zichtbaar, maar van de aardbodem gewist alsof het nooit heeft bestaan. Alles wat nog rest is een groot, troosteloos uitzien, gapend, leeg gat dat mij stilzwijgend aankijkt. Een mooie metafoor voor de leegte binnenin mij en de onzichtbaarheid van mijn onvervulde kinderwens, schiet het door mij heen.

Verdrietig rijd ik verder op de door mij nieuw ingeslagen weg, die door de mist van mijn tranen nog maar nauwelijks zichtbaar is.

Hanneke

Dat doet pijn en verdriet, het voelt alsof het leven momenteel een beetje voorbij is.